

Diversitat Biocultural**2013/2014**

Codi: 43058

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313784 Estudis Interdisciplinaris en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Isabel Ruíz Mallén

Correu electrònic: Isabel.Ruiz@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Los estudiantes deberán tener conocimientos básicos en ciencias ambientales y antropología, siendo conveniente además tener nociones básicas en desarrollo rural, gestión de recursos y de espacios naturales protegidos. También deberán estar capacitados para el trabajo grupal y tener un nivel alto de castellano y comprensión del inglés escrito.

Objectius

1. Entender la relación entre diversidad biológica y usos humanos del territorio.
2. Analizar cómo la pérdida de diversidad institucional y cultural afecta la biodiversidad.
3. Examinar el debate sobre las relaciones entre las poblaciones indígenas y rurales y la conservación de la biodiversidad y de las funciones de los ecosistemas.
4. Familiarizarse con la literatura básica en torno a la diversidad biocultural.

Competències

Estudis Interdisciplinaris en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social

- Analitzar el funcionament del planeta a escala global per comprendre i interpretar els canvis ambientals a escala global i local.
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Treballar en un context internacional i multidisciplinari

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar projectes de recerca en ciències ambientals.
2. Descriure els conceptes relacionats amb la idea de «diversitat biocultural».
3. Expressar idees i opinions en relació amb un tema complex (relacions de grups humans i protecció de

la biodiversitat).

4. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
5. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
6. Treballar amb diferents estudis de cas sobre el concepte de diversitat biocultural.
7. Treballar en un context internacional i multidisciplinari

Continguts

1. Diversidad biocultural: introducción teórica y práctica
2. Modelos de conservación: áreas protegidas, conservación comunitaria y participación local.
3. Estado y tendencias de la diversidad biocultural: factores de pérdida.
4. Conservación comunitaria, conocimiento tradicional y resiliencia.
5. Diversidad biocultural y servicios de los ecosistemas.
6. Diversidad institucional en la gobernanza de los ecosistemas y la biodiversidad.

Metodologia

El mòdul se estructurarà en 12 classes de tres hores a realitzar durant 6 setmanes. El temari setmanal basarà en els continguts detallats en el apartat 5 d'aquest document. Les classes seran principalment teòriques i se impartiran amb el suport de presentacions en Power Point, per lo que serà necessari un ordinador i un projector. En algunes sessions se implementaran exercicis pràctics per mostrar metodologies d'investigació o generar discussions que permetin reflexionar sobre els continguts exposats. Cada sessió tindrà assignades dos/tres lectures obligatòries, ademés de les lectures optatives. Un dia per setmana els estudiants, per grups, deberan realitzar una presentació d'una de les lectures en classe per a la seva posterior discussió en col·lectiu. Les lectures estaran disponibles en internet.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presentacions teòriques	27	1,08	2, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories	9	0,36	2, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Lectures obligatòries i optatives	45	1,8	1
Preparació d'assajos	35	1,4	1, 3, 4, 5
Preparació de presentacions	20	0,8	1, 3, 4, 5

Avaluació

La nota serà el resultat de dos assajos escrits sobre dos articles d'investigació (50%), sis presentacions orals en grup acompanyades de power point (40%) i aportació en les classes (10%).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ensayos	50%	5	0,2	1, 3, 4, 5
Participación en clase	10%	0	0	7
Presentaciones orales	40%	9	0,36	2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

Se incluyen las principales lecturas del módulo, ordenadas según los contenidos establecidos en el apartado 5 de este documento. La lista final de lecturas obligatorias y optativas estará disponible en la página web al iniciar el curso:

1) Diversidad biocultural:

Maffi, L. & Woodley, E. 2010. *Biocultural Diversity Conservation. A Global Sourcebook*. Earthscan: London UK. (PART I, Chapters 1 and 2)

Gorenfloa, L.J., Romaine, S., Mittermeier, R.A. & Walker-Painemilla, K. 2012. Co-occurrence of linguistic and biological diversity in biodiversity hotspots and high biodiversity wilderness areas. *PNAS* 109(21): 8032-8037.

2) Modelos de conservación:

Agrawal, A. & Redford, K.H. 2009. Conservation and displacement: an overview. *Conservation and Society* 7:1-10.

Porter-Bolland, L., Ellis, E.A., Guariguata, M.R., Ruiz-Mallén, I., Negrete-Yankelevich, S. & Reyes-García, V. 2012. Community managed forests and forest protected areas: An assessment of their conservation effectiveness across the tropics. *Forest Ecology and Management* 268 (2012) 6-17.

West, P, Igoe, J., and Brockington, D. 2007. Parks and Peoples: The Social Impact of Protected Areas. *Annual Review of Anthropology* 35: 251-277.

3) Estado y tendencias:

Robson, J.P. 2009. Out-migration and commons management: social and ecological change in a high biodiversity region of Oaxaca, Mexico. *International Journal of Biodiversity Science & Management* 5(1): 21-34.

Morsello, C., Ruiz-Mallén, I., Montoya-Díaz, M.D. & Reyes-García, V. 2012. The effects of processing non-timber forest products and trade partnerships on people's well-being and forest conservation in Amazonian societies. *PLoS ONE* 7(8): e43055. doi:10.1371/journal.pone.0043055.

Gómez-Baggethun, E., Mingorría, S., Reyes-García, V., Calvet, L., Montes, C. 2010. Traditional ecological knowledge trends in the transition to a market economy: Empirical study in Doñana natural areas. *Conservation Biology* 24:721-729.

Gómez-Baggethun, E. 2009. Perspectivas del conocimiento ecológico local ante el proceso de globalización. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio global* 107: 57-67.

Gómez-Baggethun, E., Reyes-García, V. 2013. Reinterpreting change in traditional ecological knowledge. *Human Ecology*, in press: DOI: 10.1007/s10745-013-9577-9

4) Conservación comunitaria y resiliencia:

Berkes, F., Colding, J. & Folke, C. 2000. Rediscovery of traditional ecological knowledge as adaptive management. *Ecological Applications* 10(5):1251-1262.

Ruiz-Mallén, I. & Cobera, E. 2013 (in press) Community-based Conservation and Traditional Ecological Knowledge: Implications for socio-ecological resilience *Ecology & Society* (Special Issue: Traditional Ecological Knowledge and Resilience in the context of Global Environmental Change).

Gómez-Baggethun, E., Reyes-García, V., Olsson, P., Montes, C. 2012. Traditional ecological knowledge and community resilience to environmental extremes. A case study in Doñana, SW Spain. *Global Environmental Change*, 22: 640-650.

5) Diversidad biocultural y servicios de los ecosistemas.

Gómez-Baggethun, E., de Groot, R., Lomas, P., Montes, C. 2010. The history of ecosystem services in economic theory and practice: From early notions to markets and payment schemes. *Ecological Economics* 69: 1209-1218.

6) Diversidad institucional en la gobernanza de los ecosistemas y la biodiversidad.

Hardin, G., 1968. The tragedy of the commons. *Science* 162, 1243-1248.

Aguilera-Klink, F., 1994. Some notes on the misuse of classic writings in economics on the subject of common property. *Ecol. Econ.* 9 (3), 221-228.

Gómez-Baggethun, E., Kelemen, E., Martín-López, I., Palomo, I., Montes, C., 2013. Institutions, conflict and scale in ecosystem services governance. *Society & Natural Resources*, in press.

Ostrom, E., Burger, J., Field, C.B., Noorgard, R.B., Policansky, D., 1999. Revisiting the commons: local lessons, global challenges. *Science* 284, 278-282.